

Lapsibudjetointi

Lapsibudjetointi tarkoittaa kunnan, maakunnan tai valtion talousarvion tarkastelemista lapsenoikeusnäkökulmasta. Kyse on sekä 1) **lapsiin kohdistuvien määrärahojen jäljittämisestä ja seurannasta eli lapsilähtöisestä budjettianalyysistä**; että 2) **talousarviopäätösten lapsivaikutusten arvioinnista**.

Lapsilähtöinen budjettianalyysi on osa väestölähtöistä budjettianalyysia, jossa julkisen budjettitalouden menot järjestetään väestömomentteihin. Lapsibudjetoinnissa tarkastelussa ovat lapsiin ja nuoriin kohdistuvat menot (esim. ikäryhmä 0-18-vuotiaat). Väestömomentti tarkoittaa sitä, että budjetin menokuvauksessa esitetään, mihin väestöryhmään ja minkälaiseen palveluun kyseinen määräraha kohdistuu. Lapsibudjetointi ei tarkoita erillisen ”lasten talousarvion” tekemistä, vaan kyse on talousarvion lapsiin kohdistuvien määrärahojen tarkastelusta kokonaisuutena. Nykyään lapsiin ja nuoriin kohdistuvia määrärahoja tarkastellaan kuntien ja valtion talousarvioissa lähes aina hallinnonaloittain. Tällöin vaarana voi olla osaoptimoinnin lisääntyminen, jatkuva hallinnonalojen välinen kamppailu rahallisista resursseista ja kokonaisuuden kustannus-vaikuttavuuden hallinnan menettäminen.

Lapsibudjetointi mahdollistaa seurantatiedon keräämisen lapsiin kohdistuvista määrärahoista ja auttaa hahmottamaan paremmin lapsiin kohdistuvien rahallisten ja reaalisten panostusten, kuten palveluiden, välistä suhdetta. Lapsibudjetointi tuottaa päätöksenteon tueksi tietoa, jonka avulla lapsiin kohdistuvat määrärahat voidaan pidemmällä tähtäimellä kohdentaa sekä oikeudenmukaisesti että mahdollisimman tehokkaasti. Lapsibudjetoinnista saatavaa tietoa on mahdollista hyödyntää myös yksityiskohtaisemmassa kustannus-vaikuttavuuden arvioinnissa ja vaikuttavuustutkimuksessa.

Projektin tavoitteet ja tulokset

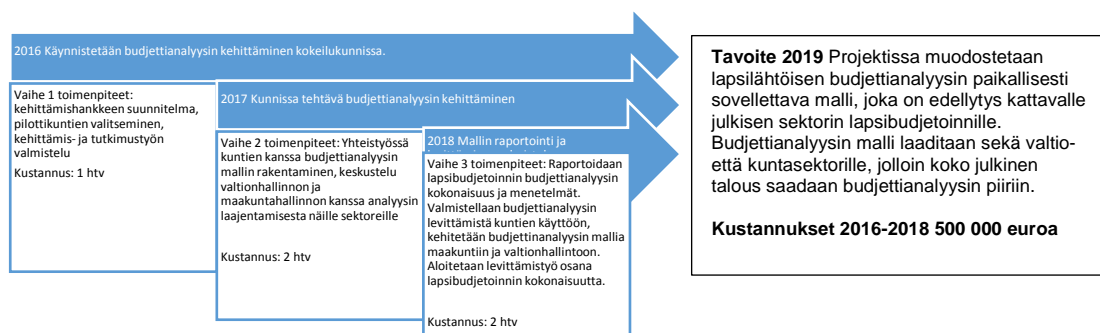
Projektissa luodaan välineitä lapsilähtöiseen budjetointiin eli lapsiin kohdistuvien taloudellisten panostusten jäljittämiseen ja talousarviopäätösten lapsivaikutusten arviointiin. Tärkein tavoite on **lapsibudjetoinnin budjettianalyysin mallin luominen paikallishallinnon tasolla**. Luotua budjettianalyysin mallia lähdetään levittämään ja juurruttamaan kuntiin osana lapsibudjetoinnin kokonaisuutta, jossa myös lasten ja nuorten osallisuus sekä laaja-alaisempi lapsivaikutusten arviointi korostuvat. **Tavoitteena on kehittää lasten ja nuorten osallistumisen malli lapsibudjetointiin**. Lisäksi projektissa **luodaan edellytyksiä sille, että lapsibudjetoinnin budjettianalyysi voidaan tulevaisuudessa ottaa käyttöön myös maakunta- ja valtiotasolla**. Yhteistyössä valtiovarainministeriön (kuntaosasto, budjettiosasto), sosiaali- ja terveysministeriön sekä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa arvioidaan sitä, miten nykyisiä valtionhallinnon budjetointimenetelmiä ja valtionosuusjärjestelmiä voidaan hyödyntää lapsibudjetoinnin budjettianalyysin toteuttamisessa.

Projektin päätteeksi **on luotu lapsilähtöisen budjettianalyysin paikallisesti sovellettava malli**. Mallia on pilotoitu kolmessa tai useammassa kunnassa. Projektin lopussa mallia on lähdetty

levittämään muihin kuntiin osana lapsibudjetoinnin kokonaisuutta, josta pyritään tekemään yhdessä muiden kärkihankkeen projektien sekä eri sidosryhmien kanssa pysyvä toimintamalli kunnissa.

Lapsibudjetointi liitetään osaksi Lapsi ystävällinen kunta -mallin sekä lapsivaikutusten arvioinnin levittämistyötä. Projektin lopussa **budjettianalyysin mallia on alettu kehittää myös sekä maakunta- että valtiosektorilla**, jolloin pidemmällä tähtäimellä on mahdollista saada koko julkinen talous lapsilähtöisen budjettianalyysin piiriin. Projektilla, kuten koko LAPE hankkeellakin tähdätään pitkäkestoiseen rakenteelliseen muutokseen.

Lisätiedot:

Jari Rajanen/OKM

jari.rajanen@minedu.fi

Markku Rimpelä/Hämeenlinna markku.rimpela@hameenlinna.fi

